

LIETUVIŲ TELKINIAI

NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO
DEŠIMTMEČIŲ PAMINĖJO PUIKIŲ
KONCERTŲ

Lincoln centras New Yorke, tai muzikos ir meno šventovė. Tame centre yra Metropolitan ir New York City operos, NY filharmonijos ir Alice Tully Hall, V. Beaumont ir W. Reade teatrai, didžiulė muzikos biblioteka, garsioji Juilliard muzikos mokykla ir kt. Čia galima pamatyti ir išgirsti didesius aukštumas iškilusius dainininkus, pianistus, smuikininkus, geriausius simfoninius ir kamerinius orkestrus ir pan.

I tą muzikos ir meno šventovę, Lietuvos Respublikos generalinis konsulas ir LB NY apygardos valdyba, minint Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dešimtmetį, pakvietė ir vargonų muzikos koncertą, įvykusi Alice Tully Hall, kovo 12 d., 6 v.v.

Saleje, kurioje yra trijų manualų su pedalais, 62 registrų ir 4,224 vamzdžių vargonai, koncertą atliko vargonininkas, vargonų solistas Virginijus Barkauskas.

Virginijus Barkauskas.

Prieš koncertą įvadinį žodį tarė LB apygardos pirm. Kęstutis Bileris. Toliau angliskai ir lietuviškai šio renginio prasmę glaudžiai paaiškino LR gen. konsulas dr. Rimantas Morkėnas.

Kadangi šie metai žymi komp. J. S. Bach, kuris yra vadinas vargonų muzikos sakraliumi, 250-ąją mirties sukaktį (mire 1750 m.), kaip ir dera, tą sukaktį pagerbiant, V. Barkauskas koncertą pradėjo su Bach — „Prelude and Fugue in E-flat major“. Po to skambėjo J. Juzeliūno „Concerto for Organ“ (New York premjera).

Po trumpo pertraukos buvo išgirsta Widor — „Symphony No. 6 in G minor“, Vienne — „Pieces de Fantaisie“ ir Guilou — „Toccata“.

Koncerto dalyviai kiekvieną atliktą kurinį šiltai priėmė, o koncerto užbaigus, visiems pakilus nuo kėdžių ir audringai plojant, buvo susilaukta vieno „bis“. Koncertą atlikusiam Virginijui Barkauskui atsidėkojant, buvo įteiktos puokštės gėlių.

Koncerte dalyvavo apie 600 žmonių (A. Tully saleje yra 1,100 vietų). Nekurie nusistebėjo, jog, nepaisant, kad tokiame svarbiame Lietuvos gyvenimo įvykiui pažymėti koncertą ruošė konsulas, bet iš jo tarnautojų koncerte dalyvavo tik vienas kitas, o iš LR misijos prie Jungtinių Tautų tarnautojų nebuvo nei vieno.

Įprastoje Lincoln centro programos knygelėje (Stagebill), šalia V. Barkausko nuotraukos ir muzikines jo veiklas

apžvalgos, išspausdinta glaudžiai Lietuvos istorijos eiga. Nepamirštas ir komp. Julius Juzeliūnas. Jam ten skirtos 29 eilutės.

Koncertas buvo plačiai išreklamuotas. Į koncertą, kad vyresnio amžiaus žmonėms nereikėtų vargti važinėjant požeminiais traukiniais, buvo pasamdyti autobusai, kurie dosnių geradarių dėka, vežė veltui. Du autobusai vežė iš Atsimainymo parapijos bažnyčios, Maspeth, NY, vienas nuo M. Šalins laidojimo namų ir dar vienas iš New Jersey.

Šio koncerto, susijusio su didelėmis išlaidomis, jų sumažinimui prisidėjo Cultural Council of the Lithuanian-American Community, Atsimainymo parapija, Maspeth NY, Lietuvos Vėty 110 kuopa, kun. Jonas Pakalniškis, dr. Sophie Ozelis-Blumenfeld, Aleksandra Kašuba ir Mary Shalins.

P. Palys

DAYTONA BEACH, FL
ISPŪDINGAI
PAMINĖJOME KOVO
VIENUOLIKTĄJĄ

Šių metų kovo mėn. 12 d. palyginti negausus mūsų lietuvių telkinys labai gražiai paminėjo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 10 metų sukaktį. Minėjimą ruošė Daytona Beach klubo valdyba. Minėjimas vyko Prince of Peace parapijos bažnyčioje ir saleje. Pamaldose, skirtose lietuviams ir minėjime dalyvavo arti šimtas asmenų.

Šv. Mišias už Lietuvą aukojė kun. Ričardas Grasso, kuris savo pamokslu labai jautriai prisiminė šią nepriklausomybės atstatymo dešimtmečio sukaktį, Lietuvos išgyventas okupacijas ir ryžtą siekiant laisvės ir nepriklausomybės. Pasigėrėjo ir šio telkinio lietuvių darna, kultūringumu.

Pamaldose šventišką nuotaką kėlė muz. Antano Skridulio vadovaujamo choro „Sietyno“ giedamos diena parinktos giesmės. Šv. Mišių skaitymus atliko Kazimieras Barūnas, o savo paruoštą tikinčiųjų maldą prašė Aukščiausiojo palaimos Lietuvai, jos žmonėms ir vyriausybei.

Auką nešė Marija Varnienė, Aldona Sodaitienė, Celestina Šiulcienė.

Grazų ispūdį ir iškilingumą teikė procesijoje nešamos JAV ir Lietuvos vėliavos. JAV vėliavą nešė Pranas Domijonaitis, o Lietuvos Donatas Stukas. Vėliavas lydėjo tautiniai drabužiais pasipuošusios Ada Monkienė ir Elena Ambrozaitienė.

Daytona Beach, FL. Vasario 16-sios minėjime susitikę žymūs visuomenininkai. Iš k. paskaitą minėjime skaitė JAV LB Krašto tarybos prezidento pirmininkas Donatas Skucas ir Lietuvos fondo tarybos narys Stasys Baras.

Daytona Beach, FL. Lietuvių Bendruomenės ruošiamame Vasario 16-tos minėjime susitikę visuomenininkai. Iš k.: žurnalistas Jurgis Janušaitis, JAV LB Krašto tarybos pirmininkas Donatas Skucas, buv. LB apylinkės pirm. Birutė Kožienė, dabartinis LB apyl. pirm. Stasys J. Usackas, programos atlikėjas Kazimieras Barūnas ir Lietuvos klubo pirm. Jonas Daugėla.

Po dvasinės atgaivos, pakilia nuotaika rinkomės į salę tęsti minėjimo. Inešus vėliavas klubo pirmininkas Jonas Daugėla pasveikino susirinkusius ir tarė trumpą įvadinį žodį. Prisiminė Lietuvos okupacijas, ryžtą 1918 m. vasario 16 d. skelbiant Nepriklausomybę, vėliau pergyventas bolševikų, vokiečių okupacijas, baisias tautos niekinimo sąlygas, partizanų kovas, ir visos tautos amžių tėkmėje išlaikytą meilę Lietuvai, patriotizmą ir pagaliau didžiąją drąsą — „Sąjūdį“ ir Kovo 11 Akta.

Pagrindinio kalbėtojo šį kartą nebuvo. Išskirtinai įdomią programą — dailiojo žodžio pynę, paruošė Jonas Daugėla talkinant Algirdui Šilbajoriui ir muz. Antanui Skriduliui.

Programą atliko Algirdas Šilbajoris, Aniceta Mazeikienė, Juozas Baltrušaitis, ir Narcizas Kreivėnas. Kiekvienam atlikėjui programos ruošėjai paruošė tekstus. Jie apėmė Lietuvos istorinę įvykių raidą, atspindintį amžių slinktyje Lietuvos kovas dėl laisvės. Vasario 16-oji, nepriklausoma Lietuva, okupacijos ir okupantai, laisvės kovos, partizanų laikotarpis, tautos atgimimas, Sąjūdis — drąsa, pagaliau Nepriklausomybės aktas. Šiuose tekstuose atsispindėjo Lietuvos istorijos kančios, džiaugsmas, tautos sūnų ir dukrų meilė Lietuvai. Visa tai atliko skaitytojai su giliu išgyvenimu, paliekiančiu kiekvienam neužmirštamą įspūdį. Juk ir išeivija visą laiką jungėsi su kovojančia tauta ir daug prisidėjo prie laisvės atgavimo. Narcizui perskaičius Kovo 11-osios Akta, buvo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai.

Programą pradėdant iš juostos išrašų skambėjo choro daina „Lietuva brangi“, o kalbant apie tautos sudėtas aukas ir žuvusių už tautos laisvės šviesų atminimą pagerbėme tylos susikaupimo minutę.

Dailiojo žodžio pynę paliko gilų įspūdį ir drauge išgyvenome, tautos kančias ir džiaugsmus. Minėjimo pro-

grama trumpa ir įspūdinga.

Klubo pirmininkas Jonas Daugėla padėkojo programos ruošėjams, atlikėjams ir visiems prie minėjimo prisidėjusiems. Narimantas Karaša saleje išstė gražią parodą, vaizduojančią Kovo 11-tosios Akta, signatarus, Baltijos kelią, kuris programoje buvo gražiai prisimintas.

Po programos pasivažiavinta. Vaisių metu klubo pirmininkas Jonas Daugėla atliko ateities veiklos pranešimą. Artimiausias renginys — balandžio 9 d. metinis choro „Sietyno“ koncertas, kuriam spartai ruošiamasi.

Jurgis Janušaitis

PUTNAM, CT

N. PR. SESERŲ
VYRIAUSIA VADOVĖ
J.A. VALSTIJOSE

Ses. dr. Albina Pajarskaitė, N. Pr. Seserų vienuolijos vyriausia vadovė, š.m. sausio mėn. lankėsi Š. Amerikoje. Vizitavo Toronto, Montrealio, Putnamo, Lemonto ir Matulaicijos namų seserų bendruomenes — skyrius. Vieną vakarą ji dalinosi savo įspūdiu su Matulaicijos slaugos namuose gyvenančiomis sesėmis ir talkininkėmis. Papasakojo apie seselių konkretius darbus Lietuvoje: jų rūpestį ir pagalbą Vilniaus gatvėse besibastantiems mažamečiams, jų šeimoms, paliečusiems seneliams; naujus projektus prie Bonifratų bažnyčios atstatant jį skyriui. Darbo dirva plati... Kaunas, Marijampolė, Alytus, Vilnius, Utena. Klausėmės ir klausėme, ne tik apie Lietuvą, bet ir ką ji galėtų papasakoti apie mūsų žemyną seseriai, ką ji matė ir girdėjo lankydama čia esančius skyrius. Stebėjosi, nepaisant seserų amžiaus naštos, jų darbštumo, išmintingai sprendžiamomis problemomis, nepalikant visko tik Dievo valiai, o pačioms su malda ir pasitikėjimu Viešpačiui, svarstant ir sprendžiant kur didesnė garbė Dievui ir besiburiantiems lietuviams, ypač jaunimui ir vyresniesiems galima geriausiai patarnauti.

Jai buvo malonu, kad Čikagoje, Lemonte, Putname atsiranda jaunesnės kartos rėmėjų. Ses. Albina turėjo progos su jais susitikti, pajusti jų nuosirdumą, rėmėjų rūpestį, kaip šiuo metu besikeičiančioje aplinkoje, Lietuvoje ir Amerikoje, prasmingiau joms padėti, o taip pat išgirsti žodžius: „Nepalikit mūsų. Pasiilikit su mumis!“

Įdomų pokalbį turėjo Lemonte su Rita Vensloviene ir Aldona Kamantiene, kurios š.m. didelę dalį (vieną visus, o kita pusę) praleis pas seses Vilniuje. Jos supažindins su „Vaiko vartų ir mokslo“ programa ir paties patirs tos programos tinkamumą Lietuvos svei-

kam ir nuskriaustam vaikui.

Putname ses. Albina dalyvavo Rėmėjų valdybos posėdyje. Įdomu, kad, mažėjant pašaukimams, ji yra atvira svarstyti pasauliečių įsijungimą į vienuolijos apaštalavimo misiją ir JAV, ir Lietuvoje. Palaimintojo Jurgio testamentą vykdyti turi būti tęsiamas. Džiaugėsi valdybos veiklumu, noru apjungti buvusius bendrabūties, stovyklautojas ir jų atžalas — atjauninti rėmėjų vėitę... ir ieškoti būdų patraukti naujai atvykusius iš Lietuvos, kad jie nedingtų konsumerizmo tvaike. Palinkėjo sėkmes ruošiamam koncertui „Neringos“ naudai š.m. balandžio 2 d. seselių vienuolyno koplyčioje. Išreiškė rėmėjams dėkingumą už moralinę, dvasinę ir materialinę paramą, Putnamo seserims, o per jas Lietuvos provincijai.

Savo susitikimu su rėmėjų valdyba ji sustiprino jų ryžtą malda, meile ir darbais lydyti jų apaštalavimą čia ir Lietuvoje. Seselė išskrido į Lietuvą sausio 26 d.

IŠVYKO SES. VERUTĖ

Vasario 9 d. Matulaicijos slaugos namus paliko seselė Verutė Beisytė. Pusę metų sėkmingai slaugė Matulaicijos namų lietuvių gyventojus. Linksma, greita, visiems nuolankiausiai patarnaujanti, atsimenanti šimtus anekdotų, ji užkariavo seselių ir namų gyventojų širdis. Seselė Verutė per tą laiką aplankė ir kitus skyrius, susitiko su lietuvišiais, jiems pasakojo apie vienuolės išgyvenimus komunistinėje Lietuvoje ir Sibire. Matulaicijos slaugos namų seselių bendruomenė spėjo jos pasigosti.

Aldona Prapuolenytė

PHILADELPHIA, PA

UŽGAVĖNĖS V. KRĖVĖS
LITUANISTINĖJE
MOKYKLOJE

Norisi pasidžiaugti, kad Vinko Krėvės lituanistinės mo-

Po nutarimo Putnamo seselių vienuolijos koplyčioje š.m. balandžio 2 d. ruošti religinį koncertą „Neringos“ jaunimo stovyklavietei paremti, patenkintos šypsenai ruošė pirmininkė Gita Kupinskienė ir korespondentė Aldona Prapuolenytė.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4645 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL, and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4645 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata gailioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsiekant i Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė - Danutė Bindokienė

Administratorius - Valentinas Krumpis

Moderatorius - kun. Viktoras Rimkelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuotra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

kyklos veikla Philadelphiajioje pastaraisiais metais labai suaktyvėjo.

Didžia dalimi tai atsitiko sumanaus mokyklos vedėjos Danutės Surdenienės vadovavimo dėka. Mokyklos vedėja subūrė darnų, norintį rimtai ir įdomiai dirbti mokytojų kolektyvą. Mokinų tėveliai taip pat su entuziazmu visur prisideda. Taigi, bendro triūso dėka, rezultatai tikrai labai džiuginantys.

Kovo mėn. pirmą savaitgalį mokykloje šventėme Užgavėnes. Pirmo skyriaus mokytojos Raimondos Rukšienės režisuota šventė praėjo labai smagiai! Pradžioje klasėse mokytojos vaikus supažindino su lietuvių nuo seno švenčiama žiemos išlydėjimo švente — Užgavėnėmis.

Po pamokų mokinukai susirinko Šv. Andriejaus parapijos saleje, kur visi išradę darysi Užgavėnių kaukes. Kaukė turėjo išeiti nuo baisesnės.

Žiemą gaudinėme ir iš kiemo varėme didžią triukšmaudami, žaisdami žaidimus ir iškilmingai tikros ugnies liepsnose sudegindami Didžiąją Morę.

Na, o kokios gi Užgavėnės be blynų?

Taip, taip, ir jų turėjome — labai daug ir labai skanių. Valgėme apsilaidydami.

Didelę padėką Raimondai Rukšienei už šios Užgavėnių šventės suruošimą ir įdomų pravedimą, o mamoms — šeiminkėms: Laimai Bagdonaičienei, Vidai Šalčiūnienei, Renatai Kučienei — už skaniusius blynus.

Žiemą mes tikrai išvarėme, nes dienos jau labai pakvipo pavasariu.

Violeta Razgaitienė

- Piktų žodžių kulkomis su-trumpinama ir meilės zvaigždė.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomui, lietuviams sutvarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-6260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydytojas
Kaipame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-228-9886
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽILBOJA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. PETRAS KISIELIUS
INKSTŲ, POSLES, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health,
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2808

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of
Family Practice
SEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 847-6279
Hobart, IN 46342 Fax (219) 847-6236

TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D.
Vaičių gydytoja
900 Ravinia Pl., Orland Park, IL
Tel. 708-348-0887.
Priklauso Palos ir Christ ligoninėms.
Nuolaida naujai atvykusiems.

ASYA SEGALINE, M.D.
Rush University Consultants in
Allergy and Immunology
Konsultacijos suaugusiems ir
vaikams, sergantiems astma,
sinusu, kvėpavimo takų ir
imunologinėmis ligomis,
alergiškais maistui, vaistams,
vabzdžių (kandimui bei įvairioms
aplinkos sukeltoms alergijoms).
Dr. Segalene sėkmingai suderina
medicininį išsilavinimą JAV su
dideliu patirtimi Europoje ir JAV.
Kalba lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.
1725 W. Harrison St.-207
Chicago, IL 60612
Tel. 312-942-6266.

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6822
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

Tel. įrašų laikraštis

DRAUGAS

Buvęs Pasaulio Darbo konfederacijos gen. sekretorius Piet Nilsen (kairėje) ir Kazimieras Kuzminskas 1997 m. Nuotr. A. Tumėno

KATALIKIŠKOS PROFSĄJUNGOS IEŠKO SUTARIMO

Šiuo metu prie politinės įtampos Lietuvoje didinimo aktyviai prisideda profsąjungos. Pakomentuoti situaciją ir pristatyti krikščioniškas profsąjungas — Lietuvos darbo federacija — paprašė šios federacijos pirminką Seimo narį Kazimierą Kuzminską.

— Prašytume priminti Darbo federacijos istoriją.

— Lietuvos Darbo federacija atsirado, atkūrus Lietuvoje valstybę 1918 m. Darbo federacijos tikslas buvo jungti krikščionis darbininkus. Tai buvo krikščionių profesinė sąjunga, kuri prisirišė prie politinės misijos, dalyvavo pirmuosiose Seimo rinkimuose, kartu su ūkininkų sąjunga bei Krikščionių demokratų partija laimėjo daugumą ir valdė Lietuvą iki 1926 m. Tautininkams užėmus valdžią, visos profsąjungos buvo uždraustos, taip pat ir Darbo federacija. Tačiau darbo federantai buvo aktyvūs antikomunistai ir, pasivadinę Krikščionių darbininkų sąjunga, veikė toliau. Okupavus Lietuvą, kartu su kitomis organizacijomis Darbo federacija buvo uždrausta ir nustojo egzistuoti. Toliau federantai dirbo užsienyje. Įdomu būtų, jeigu į šį straipsnį atsiųstų Darbo federacijos išveiktų nariai ir papasakotų apie savo veiklą po 1940 m.

— Kada Darbo federacija buvo atkurta Lietuvoje?

— Inicijavine grupė susikūrė 1992 m. Vienas iš iniciatorių buvo Lionginas Radzevičius. Kurį laiką Federacija nebuvo aktyvi, veikė tik Vilniuje. 1995 m. Lietuvos darbo federacija susijungė su Lietuvos profesinių sąjungų bendrija, kur kas didesnę organizaciją, į kurią įėjo mokytojų ir gydytojų (jai priklausiau ir aš) profsąjungos. Susijungimo konferencijoje 1995 m. buvau išrinktas Darbo federacijos pirminku. Veikla sustiprėjo, įsikūrė skirčiai. Mūsų pagrindi-

nių nuostatų yra ne konfrontuoti su darbdaviais, bet sutartinai ieškoti išeities, kad pagerėtų darbo sąlygos darbininkui ir stiprėtų tas ūkinis vienetas, kuriame darbininkas dirba, o tuo pačiu ir valstybė.

Šiuo metu turime daugiau kaip 14,000 narių, skirčiai sukurta 15 rajonų. Veikiame ir teritoriniuose, ir šakiniuose principais: pvz., veikia Mokytojų katalikų sąjunga, Krikščioniška ūkininkų sąjunga, Metalų apdirbimo profsąjunga, Susisiekimo, Vandens tiekėjų federacija (pastaroji labai stipri) ir t.t. Darbo federacija sustiprėjo ir 1997 m. buvo priimta į Pasaulio Darbo konfederaciją, kurios centras yra Briuselyje. Darbo federacija tampa įtakinga ir Lietuvoje.

Malonu, kad gerai veikia mūsų struktūros. Darbo federacijos pirmininko pavaduotojas Vidas Puskėpalis yra minėtos Vandens tiekėjų federacijos pirmininkas ir gyvena Panevėžyje. Generalinė sekretorė, o tuo pačiu ir valdybos pirmininkė, yra Regina Rekešienė, ji faktiškai dirba pagrindinį vykdomąjį darbą.

Kartais išgirstu pastabas: kaip tu sušėji vadovauti ir Lietuvos Krikščionių demokratų partijos valdybai, ir Darbo federacijai. Man tai nesunku, nes Darbo federacijoje dirba labai iniciatyvūs žmonės, man tenka net kartais juos pristabdyti. O veikti aktyviai yra, nes tebeveikia buvusios komunistinės profsąjungos: Profesinių sąjungų susivienijimas, kuriam vadovauja A. Sysas (Seimo socialdemokratų

frakcijos narys), Profesinių sąjungų centras, kuriai vadovauja J. Olekas (taip pat socialdemokratų frakcijos Seime narys) ir Lietuvos darbininkų sąjunga, kuriai vadovauja Aldona Balsienė. Pastarosios profsąjungos veikla šiuo metu ypač kelia nuostabą: artėjant savivaldybių rinkimams, Darbininkų sąjunga sudarė koaliciją su Ūkio partija, kuri faktiškai yra darbdavių organizacija. Kaip derinasi darbininkų ir pramonės magnatų interesai, sunku suprasti. Mums, kurie norėtume darbo santykius grįsti krikščioniškais principais, yra labai sunku dirbti.

— Ką vis dėlto pasiektė nuveikti?

— Šiuo metu palaikome gerus ir intensyvius ryšius su Belgijos, Olandijos krikščioniškomis profsąjungomis, Kipro profsąjunga. Mes rengiame darbo programas, o kolegos mus finansuoja. Remiamės krikščionišku socialiniu mokymu. Užsiimame darbininkų perkvalifikavimu, mokomės dirbti naujomis gyvenimo sąlygomis.

— Kaip pakomentuotumėte pastarųjų mėnesių profsąjungų keliama triukšmą, nuolatinį mitingus?

— Mitingavo socialdemokratinės profsąjungos, nes artėjo rinkimai. Mitingavo tam, kad išskytų savo politines nuostatas įvairiais klausimais.

Štai Seime buvo kalbama apie Marijampolės rajono savivaldybės perorganizavimą. Čia J. Olekas kalbėjo viena, — jis pasisakė už perorganizaciją, — o mitingavo dalyvavo kartu su žmonėmis, kurie priešinosi Marijampolės rajono perorganizavimui.

— Spauda ir televizijos atkreipė dėmesį į tai, kad Jūsų paminėtos profsąjungos labai aktyviai sureagavo į keletą nedidelių profsąjungų apsisprendimą nepaklusti didžiųjų diktatui ir eiti savarankiškai tartis su vyriausybe dėl konstruktyvaus bendradarbiavimo.

— Tai buvo pokalbis dėl darbo ginčų nagrinėjimo įstatymo. Mūsų Darbo federacija kartu su Klaipėdos Darbininkų sąjunga rengė Darbo ginčų nagrinėjimo įstatymo projektą. Mes siekėme, kad būtų išvengta teismų, kad lengviau būtų galima išspręsti ginčus tarp darbdavio ir darbininko, aiškiau, dalyvaujant profsąjungoms. Kadangi socialdemokratai ir toliau dirba su darbdaviais, kaip ir buvusios komunistinės profsąjungos, kurios buvo popierinės ir kurių vadovus paprastai pa-

BRITAI DALYVAUS KONFERENCIJOJE DĖL IAE UŽDARYMO

Didžioji Britanija pakviesta dalyvauti š.m. birželio mėnesį vykiančioje remėjų konferencijoje dėl Ignalinos atominės elektrinės (IAE) fondo ir finansinių prisidėti prie elektrinės uždarymo.

Apie tai kalbėta Lietuvos užsienio reikalų viceministro, vyriausiojo derybininko su Europos Sąjunga (ES) Vygaudo Užacko susitikimuose su Didžiosios Britanijos ministru Europai Keith Vaz, D. Britanijos premjero specialiuoju patarėju Roger Liddle, Užsienio reikalų, Pramonės ir prekybos, Finansų, Žemės ūkio, žuvininkystės ir maisto ministerijų, Aplinkos, transporto ir regionų ministerijų pareigūnais, kuruojančiais Europos Sąjungos ir jos pletros klausimus.

Susitikimų metu V. Užackas pristatė Lietuvos pasirengimo deryboms dėl stojimo į ES eigą.

Ministras K. Vazas (K. Vaz) pažymėjo, kad D. Britanija išlieka aktyvi ES plėtros rėmėja. Todėl valstybė sieks, kad vasario mėnesį prasidėjusi ES tarpvyriausybė konferencija būtų užbaigta iki šių metų pabaigos. D. Britanijos ministras Europai pastebėjo, kad britai ketina daugiau dėmesio skirti ES „Šiaurės dimensijos“ iniciatyvai.

V. Užackas pabrėžė Lietuvos norą perimti britų patirtį elektroninės prekybos srityje, derinant atitinkamus teisės aktus, mokesčių sistemą. Iš principo susitarta šiais metais surengti Lietuvos ir D. Britanijos specialistų seminarą elektroninės prekybos klausimais.

siskirdavo darbdavys, matyt, jiems neparanku, kad būtų priimtas toks darbo ginčų nagrinėjimo būdas, kuris leistų apsieiti be teismo ir triukšmo. Teismai jiems parankūs, nes teismuose dažniausiai laimi darbdavys.

— Ar jau veikia Trišalė taryba, dėl kurios darbo sustabdymo taip pat buvo kilęs profsąjungų šurmuly?

— Tuo metu, kai nutrūko darbas Trišalėje taryboje, jai vadovavo Profesinių sąjungų susivienijimo pirmininkas A. Sysas. Jis Trišalėje taryboje vedavo politines diskusijas ir bandydavo daryti spaudimą vyriausybei, matyt, dėl to keletas susitikimų ir neįvyko. Dabar Trišalė taryba vėl veikia.

Kalbėtojai Audronė Viktorijai Škiudaitė

Pažymėta apie Lietuvos vyriausybės paramą Didžiosios Britanijos premjero idėjai stiprinti kovą su narkotikų kontrabanda ir su tuo susijusiu nusikalstamumu. (Elta)

NAUJAS LAIVAS

Kovo 3 d., penktadienį, stiprus vėjas ir lietus nesutrikdė naujo bendrovės „Lietuvos jūrų laivinkystė“ bendrosios paskirties laivo „Kestutis“ veliavos išvenimo ceremonijos.

Pliaupiant lietuvių ir pučiant stipriam vėjui, prie Tarptautinės jūrų perkėlos krantinės pririšto laivo veliavą pašventino kunigas, prie laivo įsigijimo prisidėjusiems darbuotojams buvo įteikti padėkos raštai.

Pavadintas laivas tapo 35-uju didžiausiu Lietuvoje jūrinės verslovės „Lisco“ laivu.

Anksčiau Italijos laivų firmos priklausęs laivas buvo pavadintas „Sider Trader“, o dabar perkrikštytas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstutio vardu.

Laive „Kestutis“ dirbs 12 jūrininkų lietuvių igula. Motorlaivo ilgis apie 100 metrų, plotis — apie 20 m., bendroji talpa — 4 mln. 160,000 tonų, greitis — 12,5 mazgų. Laivas, prieš 10 metų pastatytas Turkijoje, yra automatizuotas, aprūpintas šiuolaikine ryšių įranga. Laivas gali gabenti generalinius bei buriuosius krovinius, jame telpa ir daugiau nei 200 krovadėžių.

Bendrovė jau turi panašius 4 šios laidos laivus, turi jų valdymo patirtį, žinomi laivų darbo ypatumai. Naujajį laivą bendrovė teigia įsigijusi už palankią kainą, tačiau jos neskelbia.

Igyvendinama laivyno naujinimo programa, „Lisco“ pirmąjį šių metų pusmetį planuoja įsigyti dar vieną šios laidos laivą bei krovinių ir kelevių keltą.

(BNS)

* Dauguma naujienų agentūros BNS ir ryšių bendrovės „Omnitel“ tinklapiu Internete lankytojų teigiamai vertina prezidento Valdo Adamkaus darbą. Prie klausimo „Kaip vertinate prezidento veiklą?“ buvo pateikti trys atsakymų variantai — palankiai, neturiu nuomonės ir nepalankiai. 178 tinklapiu „Omnitel laikas“ lankytojų pareiškė palankiai vertinę V. Adamkaus veiklą. 89 lankytojai prezidento darbą įvertino nepalankiai, o 16 pareiškė neturinčių nuomonės. (BNS)

Danutė Bindokienė

Knygos saulėlydis? Vargiai!

Šiomis dienomis kompiuteriniai komunikacijos propagatoriai džiaugiasi nauju „laimėjimu“: į apyvartą paleistas (ki-
taip to veiksmo nelabai galima pavadinti) naujas rašytojo Stephen King kūrinys, pirmą kartą randamas tik kompiuterio ekranuose. Pavadintas „e-book“ („Riding the Bullet“), šis kūrinys susilaukė netikėto pasisekimo — per kelias dienas daugiau kaip 500,000 vartotojų įsigiję savo kompiuterius ir įniko skaityti 66 puslapių ilgio tekstą. „E-knyga“ buvo sutikta skambiais epitetais ir tvirtinimais, kad tai tikrasis progresas, tvirtas žingsnis į ateitį, į modernią komunikaciją, kad dabar jau galas ne tik „popierinėms knygoms“, bet ir jų leidėjams.

Kaip paprastai reklamų atmai priklausęs laivas buvo pavadintas „Sider Trader“, o dabar perkrikštytas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstutio vardu.
Laive „Kestutis“ dirbs 12 jūrininkų lietuvių igula. Motorlaivo ilgis apie 100 metrų, plotis — apie 20 m., bendroji talpa — 4 mln. 160,000 tonų, greitis — 12,5 mazgų. Laivas, prieš 10 metų pastatytas Turkijoje, yra automatizuotas, aprūpintas šiuolaikine ryšių įranga. Laivas gali gabenti generalinius bei buriuosius krovinius, jame telpa ir daugiau nei 200 krovadėžių.
Bendrovė jau turi panašius 4 šios laidos laivus, turi jų valdymo patirtį, žinomi laivų darbo ypatumai. Naujajį laivą bendrovė teigia įsigijusi už palankią kainą, tačiau jos neskelbia.
Igyvendinama laivyno naujinimo programa, „Lisco“ pirmąjį šių metų pusmetį planuoja įsigyti dar vieną šios laidos laivą bei krovinių ir kelevių keltą.

Reklamose ir gražioje atsiliepimų nepaminima, kad ne visoms kompiuterinėms sistemoms „e-knyga“ prieinama (net pats King savo „Mac“ kompiuteriu negalėjo jos pasiekti), kad susidaro nemažai sunkumų skaitytojams, o, be to, „nepasiekiami plati rinka, kol kas dar neįsijungusių ir kompiuterinį tinklą“. Ką pats autorius apie visą šį šurmulį sakė? „Man atrodo, kad čia kur kas daugiau čirškimo, negu kepsnio...“

Nėra abejonės, kad ši naujovė netrukus išsienės ir pasiliks, kaip dar viena modernios komunikacijos neišvengiamybė. Internetas jau ne

tik ikeles koją pro duris, bet tvirtai atsistojes kitapus slenkstio. Šiandieninis žmogus nuolat skuba, vis nusiškęs laiko stoka, tad kompiuteris suteikia daug galimybių kažką greitai atlikti, pasiekti. „E-knygų“ leidėjai tiki, kad kur kas lengviau į kompiuterį „supilti“ tekstą, negu jį išspausdinti popieriaus puslapiuose, knygą įrėsti į viršelius ir išsiuntinėti skaitytojams. O visi kiti kompiuterio teksto paskleidimo darbai paliekami reklamų kūrėjams, kurie už tai gauna milžiniškas sumas dolerių. Antra vertus, nesunku žmonės įtikinti, kad tik paskutinis atsilikėlis šiandien neturi kompiuterio, nėra šio laisvą elektroninių paštų, tebeskaito „tikrus“ laikraščius, tebeperka knygas, jas skaito ir pasakoja mylinčiai ranka išrikiuota savo lentynose.

Ar, kaip dabar garsiai šaukiama, jau tikrai atėjo knygos saulėlydis? Vargiai! Žmonijos meile rašytam spausdintam žodžiui tesia jau šimtmečių šimtmečiai. Daug seniau, negu V. a., kuomet vokiečių Johann Gutenberg (1400-1468) išradęs knygspaudinimo kilnojamas spaudmenimis ir knygą padarė priinama platesniai skaitytojų sluoksniui (kiniečiai mechaninį knygų spausdinimą žinojo gerokai anksčiau). Knyga yra daug daugiau, negu žodžiai, išrikiuoti popieriaus lapuose. Ji lengvai, be jokių ypatingų pagalbinių priemonių, prieinama: ją galima skaityti bet kur ir bet kada; dovanoti, kaip brangų atminimą; džiaugtis ne tik jos turiniu, bet ir apipavidalinimu; laikyti savo namuose, kaip artimą draugą, kuri pradžioje, guodžia, ramina, teikia poilsį. Greitam „pasitenkinimui“, ar susipažinimui su turiniu, kompiuterio ekranas yra nepaminamas, bet nėra pavojaus, kad knyga — jau tik atgyvenusi seniena.

Kiekvienas žmonijos istorijos laikotarpis turi savo „pamėgtuosius žaisliukus“ — dabar tai yra kompiuteriai, kuriems daugelis suteikia kažkokių tiesiog mistiškų galių ir savybių. Tad kartais nesunku pamiršti, kad kompiuteris yra tik įrankis — tiesa, labai naudingas ir net kai kuriais atvejais nepaminamas, bet jis priklauso nuo žmogaus, o ne žmogus nuo kompiuterio!

Šis pasiekė temstant. Sutartą valandą nuejo į paežerę, nukėlė kanalizacijos šulinio dangtį ir tris kartus „mirktelejo“. Gete irgi žybtelėjo švieselė — tai reiškė — jie leidžiasi į šulinį.

Praėjo kelios neramios laukimo akimirkos. Pirmasis pasirodė vyrukas, po jo sesuo ir draugė. Jau norėjo užstumti dangtį — iš šulinio pasigirdo maldaujantis balsas.

— Dėl Dievo meilės, nepalikite mūsų...
Iš šulinio išlindo dar trys žmonės: vyras ir dvi moterys. Tėvas sutriko, namišiams sake, kad parvė tris, o dabar štai jau šeši.

— Ką padarysi, kaip jau bus taip, gal pasiseks?
Užstūmė kanalizacijos šulinio dangtį, trumpai pasitarę skirtingais keliais nuskubėjo į sutartą vietą, netoli geležinkelio pervažos.

Tėvas jau sėdėjo vežime. Suguldė visus į šieną kaip „silkes backoje“, iš viršaus užmetė maišus su spaliais. Niekieno nepastebėję, paliko Tėšius ir siaubingąjį getą — mirties stovyklą.

Tai buvo pirmasis tėvo mestas iššūkis sužvėrejuosiams naciams. Jis surado „gyvybės kelią“. Paprastas kaimietis išdriso pasakyti „Ne“ mirčiai... Šiuo „gyvybės keliu“ dar ne kartą vedė žmones iš baisiojo mirties prieangio į gyvenimą...

Mama ir babūnėlė, pamąčiusios ne tris, o šešis išsigandusius pabėgėlius, ne juokais sunerimo, kaip reikės išslapstyti, kad niekas nepamatytų ir nesužinotų? Nuo šios akimirkos jie tapo mūsų šeimos nariais. Mama ir tėvas jiems buvo „mamytė“ ir „tėvelis“. Pasi-sake, kas jie.

(Bus daugiau)

KETVERI BAIMĖS IR PASIAUKOJIMO METAI

BIRUTĖ STRAUPYTĖ-JEREMINIENĖ

Nr.1

Prologas

Šiuos vaikystės prisiminimus skiriu savo tėvo Juozo Straupio, vokiečių okupacijos metais išgelbėjusio 9 šeimas — iš viso 26 žydus, šviesiam atminimui.

2000-ųjų metų vasario 21 dieną tėvui būtų 100 metų, bet jo nebėra tarp mūsų. Liko prisiminimai, kuriais noriu papildyti skurdžias statistikos žinias, kartkartėmis pasirodantis spaudoje apie tėvo humaniškumą ir drąsą, bet niekas niekad nežinos to, kas slepiasi po tų dviejų žodžių skraiste.

Noriu praskleisti užmaršties šydą, kad žmonės galėtų pamatyti tai, kas vadinama „kasdieniu gyvenimu“, nuo ketverių metų gyveno mūsų šeima ir daugelis Lietuvos žmonių...

Dar mane paskatino rašyti nuolatiniai Vizentalio išpuoliai prieš Lietuvą ir jos žmones. Perskaitei nuspręsite, ar teisus Vizentalis, ar tikrai mes „žydšaudžių tauta“?

Pabėgimas iš geto

Sekmadienį po mišių šventoriuje būriavosi žmonės, pasakoję šurpias istorijas apie tai, kad vokiečiai pradėjo šaudyti žydus, kuriuos laikė uždarytus getuose. Nebuvo ir kalvariško kromelininko Berelio, jo par-

dutuvėlės langai išdaudyti, užkalti keliais lentgaliais. durys išlaužtos, praviros, užrištos virvagaliu. Gyveno ir daugiau žydėlių Žemaičių Kalvarijoje, jų namai, irgi nusiaubti, žvelgė į miestelį juodomis, išdaudytų langų vaiduokliškomis akiduobėmis...

Nejauku eiti per miestelį, nebėra įprasto sekmadienio šurmulio, žmonės lyg išbaidyti paukščiai — greit išsislapstė savo šiltose gužlose.

Parvažiavę iš bažnyčios, radome tetą Emiliją. Ji pasakojė, kad Alsedžioje sušaudė daug žydų: senų, moterų ir vaikų, kad ruošiamasi naikinti Tėšius getą. Ilgai tarėsi, kaip padėti žmonėms, gal neilgai truks tos skerdynės...

— Aš josių į Tėšius, savom akim noriu pamatyti, kas ten darosi, negaliu patikėti, kad taip, be jokios kaltės, žmonės galabūtų, — pasakė tėvelis.

Teta ir mama mėgino atkalbėti tėvelį nuo šios kelionės, bet veltui. Tik praaušus — sėdo ant Širmio ir išėjo. Kelias tolimas — dvidešimt penki kilometrų.

Getas buvo netoli Masčio ežero, miško pakraštyje. Šalo, bet nesnigo. Tėvas vaikštinėjo paežerė, iš tolo stebėdamas getą „gyvenimą“. Aptiko kanalizacijos šulinį. Išdrisino prieti prie tvoros. Už spygliuotos vielos aptvaro buvo matyti žmonės. Dvi merginos ir vaikas buvo artiau ir tėvas juos tyliai pašaukė. Apsidairę ar niekas nemato, nedrąsiai priejo. Buvo labai nusiminę, sakė, kad jų artimusius sušaudė, už kelių dienų ir juos nuvarys prie duobės. Pradėjo prašyti, kad kaip nors padėtų išsigelbėti.

Tėvas paprašė patvirtinti, ar gete nėra kanalizacijos šulinio. Mergaitės nuejo į vieną pusę — vyrukas į kitą. Tėvelis iš tolo stebėjo getą. Pamatęs grįžtantį vy-

ruką, ir jis grįžo prie tvoros. Iš jo sužinojo, kad nelabai toli nuo šios vietos gete yra kanalizacijos šulinys. Sutarė naktį susitikti. Vyrukas turėjo su „šviesele“ eiti prie šulinio — tėvas pamėgins rasti kelią ir getą kanalizacijos vamzdžiais. Jei pasisektų — būtų galima pamėginti organizuoti pabėgimą. Kitos išeities nebuvo.

Išsiskyrė. Sutemus, pasiėmęs žiebtuvėlį, tėvelis nuėjo į paežerę, susirado kanalizacijos šulinį ir tris kartus „mirktelejo“ žiebtuvėliu. Gete pamatė vieną „mirkšnį“. Tai reiškė, kad aplink ramu — visi miega.

Atidarsė dangtį, įlindo į kanalizacijos šulinį. Reikėjo rasti kelią ir getą. Jei pasisektų — galėtų išgelbėti žmones.

Pasišviesdamas žiebtuvėliu, ropojo dvokiančiu vamzdžiu, kol pamatė švieselę. Ji reiškė — čia geto teritorija. Tėvo laukė tas pats vyrukas, su kuriuo dieną kalbėjosi prie tvoros. Įkšęs ranką į kanalizacijos šulinį švitino žiebtuvėliu — tai buvo jų sutartas ženklas, susitikimo vieta.

Iš šulinio tėvas neišlipo, susitarė, kad rytojaus naktį atvažiuos jų išsivežti, kad pasirošę lauktų signalo. Svarbiausia — niekam neprisartiti.

Paskubom išsiskyrė: vyrukas su viltimi nuskubėjo pas seserį ir draugę, tėvas dvokiančiu vamzdžiu skubėjo palikti geto teritoriją.

Namūs pasiekė auštant, pasakojė mamai, kaip pateko į getą, kad surado „gyvybės kelią“, kuriuo, jei pasiseks, galima bus gelbėti žmones. Mama ir babūnėlė nepriestaravo. Visi sutarė — reikia padėti žmonėms, atsidurusiems ant mirties slenkstio...

Įdienojus tėvas pasiskinkė porinį vežimą, įdėjo šieno, pripylė kelis maišus spalių — tai „miltai“. Tel-

Gyvenimo kelią prisimenant

Kun. V. Rimšelis, MIC

Brandos egzaminai ir amžinieji įžadai

1937 m., kai mums artinosi brandos egzaminai, per Velykų atostogas nuvykau į Patašinę, kur buvo marijonų ūkis ir didelė koplyčia. Tenai ruošiausi brandos egzaminams, nes žinojau, kad prieš egzaminus tą sekmadienį bus Vilkaviškio gimnazijų rungtynės. Prie koplyčios kambaryje buvo senas pianinas. Aš prie jo prisėdauvau šiek tiek paskambinti. Pianinu skambinti mane mokė Petras Steponavičius. Prie manęs prisitardavo broliukas Antanas Bakšys ir vis sakydavo, kad galima vargonais pagroti. Girdėdavau, kai jis juokais kunigui J. Guturavičiui sakydavo, kad jis geriau bus vargonininkas ir jau dabar pradės per Mišias vargonuoti. Per Atvelykį A. Bakšys, kai jau koplyčia buvo pilna žmonių, man pasakė, kad aš turiu vargonais pagroti, o jis dupleks pamindžios. Pradėjau groti „Pulkim ant kelių“. Visa bažnyčia nepagavo vargonų tono. Žmonės giedojau sau, o vargonai grojo sau. Kun. Guturavičius nuo altoriaus pradėjo šaukti: „Bakšy nustok, Bakšy nustok“, o mudu per vargonų balsus to negirdėjome. Kun. Guturavičius, atsikūkęs ir mūsų pusę, pradėjo kumščiu grasinti. Kazkas atėjęs mums liepė grojimą sustabdyti. Per pietus visą kalnę A. Bakšys ant savęs prisėmė. Nuo tos dienos jau daugiau nesimokiau pianinu skambinti.

Po rungtynių Vilkaviškyje pirmadienį mūsų gimnazijoje prasidėjo brandos egzaminai. Per septynias dienas buvo rašomieji egzaminai. Lietuvių kalbos ir literatūros egzaminams buvo skirtos penkios valandos, o kitiems dalykams po tris valandas. Mūsų klasėje buvo antriems metams paliktas Antanas Vaičiulis. Jis buvo labai susirūpinęs tais egzaminais. Jis mane prašė per egzaminus jam padėti. Tos pagalbos jis prašė ir Petro Kisieliaus. Tie egzaminai buvo jam viso gyvenimo lemtis. Graudu buvo jį pžiūrėti. Kai mes egzaminų metu sode vaikščiodavom ir dainuodavom, tai Antanas jau stovėdavo prie klasės durų, apsiūšęs galvą šlapiu rankšluosčiu. Beveik visą naktį jis praleisdavo, ruošdamasis egzaminams.

Klasėje suolus taip sustatė, kad A. Vaičiulis būtų arti manęs ir Petro Kisieliaus. Graikų kalbos buvo duotas iš Kritono raštų vienas puslapis išversti į lietuvių kalbą. Panašų vertimą turėjome padaryti ir iš senovės lotynų rašytų. Mudu su P. Kisieliu išvėmėme po pusę puslapio ir perdavėme Antanui nusirašyti. Prancūzų ir vokiečių kalbų viską jam spėjau parašyti. Trigonometrijos sprendimą perdaviau nusirašyti. Nusirašydamas jis praleido vieną punktėlį. Kitą dieną Liudas Čepulis pasikvietė Antaną pas save. L. Čepulis buvo mums kaip tikras tėvas. Jis suprato ir mane, kas darosi klasėje. Per egzaminus pas mus būdavo ir iš švietimo ministerijos atstovas, kuris ramiai viską stebėdavo. Mokytojas L. Čepulis Antanui padarė tokį sprendimą — už rašomąjį parašys dvejetuką, o už atskomąjį žodžių duos ketvertuką, kad gautų iš trigonometrijos sudaryti trejetuką.

Egzaminai baigėsi laimėjai. Mudu su P. Kisieliu už septynis rašomuosius gavom

visus penketukus. Atsakomieji egzaminai baigėsi taip pat labai gerai. Antanas Vaičiulis buvo labai laimingas ir linksmas. Paklausiau, ką jis studijuos. Jis atsakė, kad veterinariją. Paklausiau, kodėl ne mediciną. Jis atsakė, kad ne jam būti žmonių gydytoju. Esą, jei arklis ar karvė pastips, tai maža beda, o jei žmogus dėl gydytojo kaltes numirs, tai jam būtų didelė nelaimė. Po karo A. Vaičiulis buvo geras gyvulių gydytojas ir universitete veterinarijos profesorius.

Tą vasarą padaviau prašymą amžiniems įžadams priimti. Šiuo kartu vyresnieji jau neturėjo įtarimo, kad po brandos egzaminų paliksiu vienuolyną. Gavau teigiamą atsakymą. Prieš Žolinę buvo aštuonių dienų rekolekcijos. Privažiavo daug vienuolių iš kitų namų. Atvažiavo ir Jonas Kruopis, jau turėdamas subdiakono šventimus. Jam mokslas labai sunkiai sekėsi. Pakriko nervai, ir turėjo kunigų seminarijos mokslus laikinai nutraukti. Jis buvo išstudijavęs Kneipo sistemą. Jis mane prisipašė rite ir vakare peticus, nugarą ir krūtines su šaltu vandeniu apšvirkšti. Tuose susitikimuose pradėjo kalbėti ir apie mano įžadus. Jis man prisipažino, kad jis dabar jaučiasi labai nelaimingas, kad per atostogas namie matęs, kaip laimingi visi ūkininkai, jie dirba visus darbus su malonumu. „O mane sunaikino vienuoliškas režimas ir visi tie mokslai. Nedaryk tu tu amžinų įžadų. Nemanyk, kad važinėsi ir toliau po visą Lietuvą. Aš tau tai sakau, kaip mano geriausia draugui. Amžini įžadai — tai ne vieni ar treji metai“. Aš jam tada pasakiau, kad mūsų amžinybė šiame pasaulyje gali būti dar mažesnė kaip vieneri ar treji metai.

Mokslams į Romą

Rugsejo mėnesį pradėjau tęsti filosofijos mokslus neseniai įsteigtame marijonų institute. Prieš Visų Šventę atvažiavo iš Romos generolas A. Cikoto daryti mūsų name vizitaciją. Jis man daug nekalbėjo, tik išsako, kad tuojau pasirodysiu ir po trijų dienų būčiau Romoje. Tai pirma man tokia kelionė. Paklausiau kun. P. Malinauską, kuris su kitais buvo atvažiavęs iš Amerikos atostogoms į Lietuvą, kaip man apsiųrengti. Jis pasakė, kad taip, kaip dabar esu apsiųrengęs, su sutana, nes ir jis važiuos apsiųrengęs sutana. Su manimi važiavo dar kun. Norbertas Skurkis ir kun. Juozas Vaškas. Juodu buvo apsiųrengę jau pusiau civiliai, bet su koloratkėmis. Iš Kauno išvažiavom jau visai vakare ir Miunchene atsidrom po pietų. Sužinojom, kad mūsų traukinys išvažiuos į Romą tik po dviejų valandų. Kun. J. Vaškas ir kun. N. Skurkis nutarė aplankyti kažkokį garsų restoraną. Jau po kelių metų sužinojom, kad to restorano saleje buvo suruoštas Hitleriui pučas. Kun. Vaškas ir kun. Skurkis visai negalėjo vokiškai susikalbėti. Jie mane pasiuntė į virtuvę užsakyti dešrelių, nes mažai turėjome pinigų. Virtuvėje mane apspito visos mergaitės. Jos turbūt niekad nebuvo mačiusios tokio jauno vaikino su sutana. Visos jos man norėjo patarnauti. Saleje buvo susedė daug senyvių žmonių. Jie ramiai gurgkėjo alų ir stebėjo mane, kaip aš į virtuvę ir iš virtuvės greitai išklausau. Tada nutariau su sutana po svetimą

Kun. Viktoras Rimšelis, MIC (antrasis iš kairės) Lenkijoje.

kraštą nevazinėti. Tik į Lenkiją kartą važiavau su sutana.

Išėjau į Angelicum universitetą. Man užskaitė Lietuvoje dvejų filosofijos metų studijas vienus metus. Marijonų filosofijos institutas buvo afilijuotas su Angelicum, bet praktiškai reikėjo išeiti visą kursą, reikalaujamą įsigyti licenciją. Per Kaledų atostogas vieną dieną bibliotekoje buvau įnikęs studijuoti metafizikos tezę apie būties esmę ir egzistenciją. Kai buvau labai išsigilinęs į būties sąvokas, staiga atsivėrė durys. Įbėgo kun. P. Malinauskas ir pranešė, kad mano draugas Jonas Kruopis mirė. Rado jį nukritusį Žemaičių Kalvarijos bažnyčioje nuo atbrailos, kuri yra aukštai prie vargonų. Kažkodėl tame susijaudinime atėjo lyg nauja šviesa suprasti būties esmę ir egzistenciją. Atsiminiau, kad aš jam dar taip neseniai buvau sakęs, kad mūsų amžinybė šioje žemėje yra labai trumpa.

Studentams, kurie ruošiasi egzaminams laipsniui įsigyti, buvo daug paskaitų. Ypač man buvo labai daug darbo, nes man buvo įskaityti vieneri metai. Į universitetą reikėjo eiti kasdien du kartus — priešpie ir po pietų paskaitoms. Namie buvau aš tik vienas nekunigas. Tai mane pasikyrė būti zakristijonu. Po dvejų mėnesių pramokau jau ir itališkai susikalbėti. Universiteto filosofijos fakultete aš buvau tik vienas lietuvis. Visi kiti studentai buvo italai, prancūzai, olandai ir vokiečiai. Todėl gal greitai ir italų kalbą pramokau. Atsidrom man naujas darbas — supirkinėti studentams mūsų name visokius reikmenis. Ketvirtadieniais buvo laisva diena. Ir tada negalėjau atsisigauti. Su kitais ir aš eidavom lankyti katekomas bei muziejus. Tokiose darbų ir užsiėmimų spūstyje greitai prabėgo mokslo metai. Paciami liepos mėnesio viduryje prasidėjo egzaminai. Liepos mėnesį Romoje yra patys didieji karščiai. Del karščių ir uodų naktį negali miegoti. Nors ir su dideliu nuovargiu, egzaminus bakaulo laipsniui išlaikiau gerai. Visiems prasidėjo atostogos iki Visų Šventės.

Tada Lietuvoje, kun. A. Petrauskui atsiskais provincijolo pareigų, jo vietoje buvo paskirtas, dar tik keletą metų įšventintas, kun. Juozas Vaišnora. Dar tik prieš pusę metų jis buvo mūsų prefektas ir mums prižiūrėjo kaip mažus vaikus. Kun. N. Skurkis dėl jo keisto režimo sakydavo, kad jis netinka valdyti gyvus žmones. Paprašiau jo, kad man leistų pasilikti Romoje iki kitų mokslo metų, nes žinojau, kokie darbai mane laukia Lietuvoje. Gavau neigiamą atsa-

PRASMINGA MIAMI LIETUVIŲ KLUBO AUKA

Lietuviai pradėjo apsigyventi Floridos Miami apylinkėse pasibaigus Pirmajam pasauliniam karui. Gal pirmuoju čia pastoviai įsikūrusiu lietuviu laikomas Pranas Mockus, atvykęs 1921 metais. Būdamas darbušis žemaitis jis jau 1924 metais įsigijo dabartinėje Coral Gables apylinkėje nemazą žemės plotą, pasistatė namus, užvedė sodą ir pradėjo verstis vaisių prekyba.

Tuo laiku Miami miestas ir apylinkės, dėl malonaus žiemos klimato ir patogumo susisiekti su Kubai bei Pietų Ameriką, pradėjo labai plėstis ir prasidėjo spekuliacijos žeme banga. Pietinėje miesto dalyje prisiglaudęs Coral Gables miestelis pritraukė daug naujų gyventojų, kurie pradėjo statyti prabangius idomos architektūros namus. Mockaus žemė pradėjo smarkiai brangti. Jis emė pardavinėti atskirus sklypus naujomis statyboms ir tapo pasiturintis.

Tarp naujai atvykstančių vis daugėjo ir lietuvių. Atradę čia svetimą žemaitį su gražiu namu ir sodu, jie pradėjo pasijį rinkti įvairių švenčių ir kitomis progomis pabendrauti ir pasilinksinti. Netrukus, jau nebesutildami Mockaus sode, jis savo suėjimams didesnis progomis pradėjo samdyti mokyklų ar ugnagesių sales. Kiolo mintis apie nuosavų patalpų įsigijimą. Veiklesniųjų iniciatyva, 1946 m. lietuviai įsiregistravo Floridos valdžioje kaip pelno nesiekianti (non-profit) organizacija, pagrindiniu tikslu pasistatiusi nuosavų patalpų įsigijimą kultūrinei bei savisaipos veiklai. Pradėtos lėšų telkimo pastangos šiam užmojui. Keletai geriausių narių paskolinus pinigų nupirktą nemazą sklypą ir pradėta statyba. Daugelis narių prisidėjo asmeniškai, nemokamai atlikdami įvairius darbus. Bendrų pastangų dėka 1953 m. pavasarį Miami lietuviai susirinko pirmą kartą jau po nuosavų stogu. Tuo laiku klubas turėjo jau arti 300 narių. Jų skaičius netrukus išaugo iki daugiau 400, neskaitant čia laikinai atvykstančių žiemos sezono laiku. Pietus jau tekdavo ruošti dviem pamainom. Klubas išvystė ir kultūrinę veiklą. Čia kasmet su programom buvo kvie-

kyma. Turiu grįžti į Lietuvą. Prašiau leidimo pasilikti Lenkijoje pas marijonus visą mėnesį. Gavau atsakymą, kad jis leidžia keturias dienas pabūti tėviškoje. Tada buvo jau po lenkų ultimatumo Lietuvai. Galėjome važiuoti ir į Lenkiją. Kelionė ilga ir varginga.

(Bus daugiau)

čiami tiek vietoje apsigyvenę, tiek iš toliau pasikviesti menininkai. Klubo renginiuose pasirodė A. Dambrauskaitė, G. Čapkauskienė, J. Krištolaitytė, R. Mastienė, D. Stankaitė, A. Brazis, S. Baras, H. Kačinskas, E. Dauguvietytė-Kudabienė, D. Liaugminienė, N. Ščiukaitė, Paltinai ir kiti.

Deja, laiko slinktyje daugelis Amerikoje ilgus metus dirbusių lietuvių, sulaukę brandaus amžiaus, pasitraukdami pensijon pradėjo pasirinkti kitas Floridos vietas. Lietuvių telkiniai įsikūrė St. Petersburg, Daytona Beach, Juno, Pompano Beach ir kitur. Naujų lietuvių srautas į Miami labai sumažėjo. Tai labai atsiliepė kadaise aktyviai Miami klubo veiklai. Susirinkimus ir renginius pradėjo rinktis vis mažiau žmonių. Greitai tapo nebeįmanoma iš gautamų pajamų išlaikyti klubo pastatą. Per daugelį metų sukauptos santaupos banke pradėjo išsekėti. Teko ryšius nuosavybės parduoti. Laimingai, jos kaina dėl pletiamo Miami oro uosto patarnavimų centro pakilo, todėl pavyko gauti nemažą sumą.

Kadangi Miami lietuvių klubas yra registruotas kaip pelno nesiekianti organizacija, JAV įstatymai ir klubo įstatai reikalauja, kad jo turtas privalo būti naudojamas tik kultūrinei veiklai arba labdarbei JAV, arba turi būti atiduotas kitai non-profit statusą turinčiai panašiai tikslų organizacijai. Klubo narių skaičiui greitai artėjant prie įstatymo reikalaujamų 25 narių minimumo, 1999 m. lapkričio 11 dieną visuotiniame narių susirinkime dar aktyvūs nariai, siekdami kiek galint ilgai išlaikyti Miami lietuvių klubo atminimą, vienbalsiai priėmė nutarimą pavesti sukauptą kapitalą Lietuvių fondui Leonardo, pasirašant su juo sultanti, nurodantią kaip ir kokiems reikalams šie Miami lietuvių pinigai turi būti naudojami. Tokiu būdu Lietuvių fondo apimtyje buvo įsteigtas pagalbinis Miami lietuvių klubo fondas į kurį buvo pervesta 225,000 dolerių. Dar už procentus gautų 10,000 dol. nuspresta per vyskupą Baltakį įteikti Religinės šalpos fondui. Sumažėjusiai klubo veiklai tęsti palikta tik nedidelė suma.

Pagal sutartį su Lietuvių fondu Miami lietuvių klubo įnašas ir gauti investavimo pelnai turi būti naudojami, kiekvieno atveju nurodant, kad tai Miami lietuvių klubo auka.

1. Našlaicių ir benamių vaikų globai 50,000 dol., išmokant kasmet tik gautus pel-

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapols ir Off. Mgr. Auksė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 96th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Reikalinga moteris prižiūrėti kūdikį ir atlikti lengvą namų ruošą 3-5 dienas savaitėje Midway oro uosto apylinkėje. \$100-150 į sav. Reikia kalbėti angliškai arba truputį vokiškai. Tel. 773-434-2736.

Dirbantis vaikas nori išsinuomoti nebrangų kambarį Lockport arba Lemont, IL.
Tel. 630-257-8346.

Galiu prižiūrėti lietuvių vaikus. Skambinti tel. 630-739-0144.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Moteris ieško darbo. Gali prižiūrėti pagyvenusius žmones, atlikti namų ruošos darbus, prižiūrėti gyvulius. Kalba rusiškai, vokiškai, vienuo automobilį. Gali gyventi kartu. Aldona, tel. 773-476-1898.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFFICE (773) 585-5858
HOME (708) 425-7169
FAX (708) 585-4919

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybės įkainavimas vertui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

Perkate automobilį?
Turite kredito problemų?
Nėra kredito istorijos?
Pirmas automobilis?
Neilgai naujame darbe?
Ką tik atvykote į JAV?
Ne problema!
Žemos automobilio kainos!
Maži mėnesiniai mokėčiai!
Nėra pradinio mokėčio!
Galėsite stat už viro šanden!
(630) 207 2748

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, SILDYTVUS, SILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS. H. DECKYS TEL. 773-585-6824

Ieškome biznio partnerių gyv. namų statybai Lietuvoje, Klaipėdoje. Žemė patogioje susisiekimui vietoje — tik 10 min. nuo jūros. Puikios galimybės plėtrai. Tel. JAV: 614-882-7922. Darius, arba Lietuvoje 011-370-89-65-354 Andrius.

FLORIDOJE ATIDARYTI LIETUVOS GARBĖS KONSULATAI

Š.m. kovo 17 ir 18 d. Floridos valstijoje įvyko dvejų Lietuvos garbės konsulatų oficialios atidarymo iškilmės. Kaip jau anksčiau informuota, vakarinėje Floridos dalyje, St. Petersburg, Lietuvos garbės konsulu buvo paskirtas Algimantas Albinas Karnavičius, o vakarinėje, Palm Beach — Stanley Balzekas. Konsulatų atidarymo iškilmės sutapo su Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dešimtmečio paminėjimais. Iškilmėse dalyvavęs, Lietuvos ambasadorius Stasys Sakalauskas perdavė naujiems garbės konsulams prezidento V. Adamkaus sveikinimus bei pažymėjo, kad konsulatų atidarymas prisidės prie ekonominio bei kultūrinio bendradarbiavimo tarp Lietuvos ir Floridos valstijos skatinimo.

St. Petersburg ir Palm Beach įvykusiose iškilmėse dalyvavo vietinės administracijos pareigūnai, Amerikos lietuvių organizacijų atstovai, verslo ir kultūros žmonės. St.

Petersburge Lietuvių klube įvykusiomis renginyje dalyvavo per 300 svečių, tarp jų St. Petersburg ir Redding on Shores miestų merai, St. P. Beach miesto vicemeras, Lietuvos prezidento patarėjas R. Mieželis, garbės konsulas Čikagoje V. Kleiza, ambasados II sekretorius R. Kačinskas. Sveikinimo laišką garbės konsulato atidarymo St. Petersburg ir kovo 11-osios iškilmų proga atsiuntė Kongreso narys Bill Young. Abu konsulatai atidaryti miestų centre. Palm Beach konsulatą įsteigtas vienoje pagrindinių rytinių Floridos valstijos pakrantės gatvių — Royal Palm Way. Garbės konsulatai iš valstybės biudžeto nefinansuojami: konsulatus išlaiko ir jų veiklą finansuoja patys garbės konsulai. Pagal 1990 m. visuotinio JAV gyventojų surašymo duomenis, Floridos valstijoje gyvena 41,713 lietuvių kilmės amerikiečių.

R. Kačinskas

APDOVANOJIMAI VASARIO 16-OSIOS PROGA

Vasario 16 d. Lietuvos prezidentas V. Adamkus Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 2-ojo laipsnio ordinu apdovanojo Vilniaus arkivyskupą metropolitą A. J. Bačkį, o 3-iojo laipsnio ordinu — Vilkaviškio vyskupą J. Žemaitį, MIC.

• **Viešniai.** Minint Lietuvos valstybės atkūrimo dieną Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje šv. Mišias aukojė klebonas M. Petrauskas ir Telsių kunigų seminarijos dvasios tėvas mons. J. Kauneckas. Šv. Mišių metu į parapijos ateitinių kuopą buvo priimti nauji nariai, iškilmingai davę įžadą visa atnaujinti Kristuje. Pasibaigus Mišioms, klebonas pakvietė visus į kultūros namus tęsti šventinį Vasario 16-osios minėjimą.

nus, paliekant kapitalą su Miami lietuvių klubo vardu neribotam laikui.

2. Lietuvos universitetų, pedagoginių institutų ir muzikos akademijos gabių, bet neturtingų studentų stipendijoms — 50,000 dol. Taip pat neribotam laikui.

3. Naujų vadovėlių paruošimui Lietuvos mokykloms, pakeitimui dar vis tebevertojamus sovietinius — 40,000 dol. Išmokėti pagal reikalą.

4. Sergančių nepasiturinčių vaikų gydymui ir globai — 35,000 dol.

5. Grįžtančių Sibiro tremtinių pagalba — 25,000 dol.

6. Išeivijos lietuviškai spaudai paremti — 10,000 dol.

7. Šv. Kazimiero kolegijai Romoje — 10,000 dol.

8. Telsių kunigų seminarijai, atminimui nuosirdžiausio klubo rėmėjo Prano Mockaus, kuris buvo gimęs Telsiuose — 5,000 dol.

Algis Šimkus

Miami lietuvių klubo direktorių pirmininkas

ANAIŠ SENAIŠ LAIKAIŠ

Kiek Čikagoje gyvena lietuvių? Šis klausimas buvo ir tebėra nelengvai atsakomas.

Spėjama, kad Čikagoje gyvena 100,000 lietuvių. Taigi, ar nebūtų įdomu tikrai sužinoti kiek mūsų yra Čikagoje ir jos apylinkėse. Taip rašoma Lithuanian-American Chamber of Commerce (Lietuvių Vaizbos Buto) „raporte“ už 1927 metus. Neatrodė, kad mūsų lietuvių būtų pavykę nustatyti tikslesnį Čikagos lietuvių skaičių. Vis dėlto J. P. Varkalai pavyko sudaryti lietuvių prekybininkų ir profesionalų sąrašą. Jo žodžiais: „1925 metais mano raštinės pastangomis buvo surinkta statistika biznierių ir profesionalų, turinčių ofisus vien tik prie Halsted gatvės tarp 31-ros ir 35-tos gatvių. Šiame kvartale, imant tik vieną Halsted gatvę (be šalutinių gatvių) randasi 92 lietuvių biznio įstaigos ir 23 lietuvių profesionalų ofisai“.

Ko gi tuo metu nebuvo toje Bridgeporto apylinkės dalyje! J. P. Varkalos teigimu, veikė 11 nekilnojamo turto (Real Estate) pardavimo įstaigų, 8 draugų parduotuvės, 7 valgyklos, 6 vaistinės, 2 spaustuvių, 1 bankas, 1 kepykla, 1 knygų ir laikraščių parduotuvė, 1 laidotuvių namai, 1 muzikos konservatorija ir kt. Taipgi veikė 7 advokatų įstaigos, 7 medicinos gydytojų kabinetai, 7 dantų gydymo kabinetai ir t.t. Toje pačioje vietoje dar veikė 4 salykos ir apynių parduotuvės. Matyt, kad tų laikų Amerikos lietuviai mėgavosi namų darbo alučiū.

J. P. Varkala tame pačiame leidinyje rašo: „Reikia atminti, kad Čikagoje yra dar vienas sluoksnis, gal skaitlingesnis negu profesionalų, kurio nariais yra baigę aukštesnes arba savo profesijos mokyklas, bet neturi savo ofisų ir tar nauja įvairiose firmose“.

O V. M. Stulpinas taip rašo: „Lietuvos balanso aktyvumas priklauso nuo to, kiek daugiau Lietuva gali parduoti, o mažiau pirkti prekių svetur. Todėl nuo to laiko, kai Lietuva pasiskelbė nepriklausoma, visos valdžios rūpinosi kaip geriau išvystyti savo eksportą į kitas šalis, ir taip pat į Jungtines Amerikos Valstijas. Importas iš Lietuvos gerai apsimokėtų, ne tik saldinių, bet ir kitokių dalykų, kurie Amerikoje yra labai plačiai vartojami, kaip tai džiovinti grybai, dešros ir rūkyti lašiniai. Bet tam tikslui yra reikalinga bent 10,000 dolerių kapitalo. Nes tik su panašia suma pradėjus galima padaryti pelno, ir nesulaukti nuostolio“.

Įdomu, kad anuometiniai Amerikos lietuviai, būdami

daugiausiai žemdirbių sūnūs ir dukros, buvo pamėgę savarankišką verslą. Jų pastangomis 1922 m. buvo Čikagoje įsteigta lietuvių verslininkų organizacija. Tai yra „Lithuanian-American Chamber of Commerce (Lietuvos Vaizbos Butas)“. Pirmuoju organizacijos pirmininku buvo išrinktas J. J. Elias (Elijošius).

Ši organizacija neužsiiminėjo tiesiogine prekyba, bet skatino Amerikos lietuvių domėtis savarankišku verslu. Taipgi mezgė prekybinius ryšius su Lietuvos respublika. Lithuanian-American Chamber of Commerce (truputį pakitusiu pavadinimu) ir šandien tebėra viena Čikagoje veikiančių lietuvių organizacijų.

Tenka apgailestauti, kad Čikagoje ir aplamai Jungtinėse Amerikos Valstijose nedaug beliko lietuvių prekybininkų — verslininkų. Pavyzdžiui, senajame Bridgeporte yra vos pora lietuvių verslininkų, vos pora lietuvių profesionalų.

Kadaise, Lithuanian-American Chamber of Commerce savo veikimą aprašydavo kasmetiniuose „Raportuose“. Čia rašančiam teko pasinaudoti 1927 metų „Raportu“. Cituojama kalba netaisyta. Lithuanian-American of Commerce 1927 metų „Raportas“ saugomas Pasaulio lietuvių archyve.

Petras Petrutis

KARALIAUJA RAGANĖS

Raganių karaliene būtų galima pavadinti šiaulietę gėlininkę selekcininkę Janiną Vestartienę. Šių egzotiškų, gausiai žydinčių gėlių ji augina apie penkiasdešimt veislių. Pasak selekcininkės, save vadinančios gėlininkystės aistruole, raganės jau nebemaiti, bet neturi savo ofisų ir tar nauja įvairiose firmose“.

Finansininkės specialybę turinti J. Vestartienė sakė, kad anksčiau parduoti vieną raganę (angl. Clematis) sodinuką nusipirkdavusi du kilogramus geros mėsos ir du kepalčius duonos, o dabar turėtų tik duonos benuspirtų.

Žvejimosi ir mokslo objektu tapusios raganės — vienos iš nedaugelio žydinčių vijoklinių augalų pasaulyje. Jos reikalauja atidžios priežiūros — raganės turi būti retų naujų gražių veislių, atsparios ligoms, klimato negandoms. Prie jaunikų sodybos namo sienai tikslui yra reikalinga bent 10,000 dolerių kapitalo. Nes tik su panašia suma pradėjus galima padaryti pelno, ir nesulaukti nuostolio“.

Gėlė „raganė“ — clematis. Nuotr. Eltos

ATGIMS A. G. CASPARINIO VARGONAI

Gruodžio 3-5 d. Vilniaus Šv. Dvasios bažnyčios klebonas, mons. J. Kasiukevičius ir Kultūros vertybių apsaugos departamento kvietimu Lietuvoje viešėjo grupė Švedijos vargonų paminklosaugos specialistų, kurių atvykimo tikslas — aptarti Vilniaus Šv. Dvasios bažnyčios A. G. Casparinio vargonų restauravimo programą. Tai: Švedijos valstybinės paminklosaugos institucijos Rūmų ir bažnyčių skyriaus vadovas bei vargonų paminklosaugininkas ir restauravimo ekspertas Axelis Unerbackas, vargonų ekspertas Carlas Gustafas Lewenhauptas (Kultūros vertybių apsaugos departamento kvietimu jau lankėsi Lietuvoje 1993 m. ir dalyvavo sudarant Vilniaus A. G. Casparinio vargonų restauravimo programą, pagal kurią iki šiol ir buvo vykdomi darbai), vargonininkas ir vargonų restauravimo ekspertas, Stokholmo muzikos muziejaus direktorius, ISO (International Society of Organbuilders — Tarptautinės vargonų statytojų asociacijos) sekretorius Goranas Grahnas (1993 m. dalyvavo sudarant Casparinio vargonų restauravimo programą), Gėtėborgo vargonų centro (Goteborg Organ Art Center — GO Art), veikiančio prie Gėtėborgo universiteto ir Technikos universiteto, vadovas Henrikas Tobinas. Svečių tarpe buvo ir Europos Sąjungos fondų ekspertas Claes Stahle.

Svečiai susitiko su Lietuvos paminklosaugos sistemos vadovais bei vargonų specialistais, vargonininkais, susipažino su vargonų dirbtuvėmis, užsiimančiomis restauravimu. Susitikime su kultūros ministru A. Bėkšta, viceministru I. Martiulionyte, monsinjoru J. Kasiukevičiumi, paminklosaugos vado H. Tobino, LR kultūros ministerijos Kultūros vertybių apsaugos departamento, atstovaujamas direktorės D. Varnaitės, ir Vilniaus Šv. Dvasios bažnyčios klebonas J. Kasiukevičius pasirašė trisali ketinimų protokolą dėl bendradarbiavimo vykdamas Vilniaus Šv. Dvasios bažnyčios A. G. Casparinio vargonų, europinės reikšmės kultūros paveldo objekto, tyrimo projektą ir rengiant dokumentaciją.

„Kultūros gyvenimas“, 1999 m. guodis

IRA MARKS

i Amžinybę iškeliavus, žmonai JANINAI MONKUTEI — MARKS ir sūnams — DANIELIUI, PETRUI, POVILUI, posūniui SIGITUI NAGIUI ir jų šeimoms reiškiamė gilią užuojautą.

Zuzana Juškevičienė

Jūratė ir Jonas Variakojai

Jonas Mindaugas Variakojis

dr. Renata ir dr. Vincas Staniškiai

A. † A.

Mokyt. ZENONAS PAŠKUS

Gyveno Oak Lawn, IL. Mirė 2000 m. kovo 20 d. 6:45 val. ryto, ~~seš~~ 77 metų.

Gimė Šiauliuose. Amerikoje išgyveno 51 metus.

Nuliūdę liko: sesuo Janina Paškus, broliai — Henrikas Paškevičius Kanadoje, Vladas Paškevičius Lietuvoje; taip pat kiti giminės.

A. a. Zenonas baigė mokytojų seminariją Šiauliuose, žaidė to miesto krepšinio rinktinėje „Gubernija“; Čikagoje priklausė Lietuvių Operai; mėgo žvejoti, meškeriojimo sportą.

A. a. Zenono laidotuves privačios. Šv. Mišios už jo sielą bus aukojamos kovo 25 d., šeštadienį, Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje 11 val. ryto.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose.

Nuliūdę: sesuo, broliai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donal M. Petkus. Tel. 800-994-7600.

STAR ALLIANCE

It makes a world of difference when you fly SAS to Lithuania.

No one makes round-trip travel to Lithuania easier and more convenient than SAS. From Chicago, we offer daily service to Vilnius with just one hassle-free connection through Stockholm. Our 4:30 p.m. departure gives you a relaxed morning arrival for business or pleasure. When you're ready to return, you'll enjoy same-day travel back to Chicago through our Copenhagen

hub. And whether you fly Business Class or Economy Class, you can be sure our service will be world-class, and will allow you to arrive rested and refreshed — all for a reasonable fare. Find out what a world of difference SAS can make for your next trip. Just call your Travel Agent or SAS at 1-800-221-2350. For more information and special offers, visit our website at www.flysas.com.

Flight #	From	To	Departure Time	Arrival Time
SK 946	Chicago	Stockholm	4:30 pm	7:40 am +1
SK 704	Stockholm	Vilnius	9:20 am +1	10:50 am +1
SK 743	Vilnius	Copenhagen	12:45 pm	2:15 pm
SK 943	Copenhagen	Chicago	3:40 pm	5:40 pm

SAS
Scandinavian Airlines

A. † A.

KONSTANCIJA

MARKAUSKIENĖ DIRŽYTĖ

Gyveno Cicero, IL. Mirė 2000 m. kovo 19 d. 11:30 val. vakaro, sulaukusi 93 metų.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno daugelį metų.

Nuliūdę liko: dukterys — Irena Mazurkiewicz ir Theresa Fett, žentas Herbert; keturi anūkai ir dešimt proanukų.

Velionė buvo žmona a. a. Joseph Markausko ir uošvė a. a. Marian Mazurkiewicz.

Velionė buvo pašarvota kovo 22 d. nuo 8:30 v.r. iki 9:30 v.r. Kuratko laidojimo namuose, 2500 S. Des Plaines Ave., N. Riverside, IL. Po 10 val. šv. Mišių už jos sielą Mater Christi bažnyčioje, 2401 S. 10 Ave., N. Riverside, a. a. Konstancija buvo palaidota Tautinėse lietuvių kapinėse. Velionės prisiminimui prašoma aukas siųsti American Cancer Society.

Nuliūdę: dukterys, žentas, anūkai ir proanūkai.

Laidotuvių direkt. Kuratko Funeral Home.
Tel. 708-447-2500.

A. † A.

WALTER J. KLEMKA

Gyveno Peoria, AZ, anksčiau Oak Lawn, IL. Mirė 2000 m. kovo 18 d. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Nuliūdę liko: žmona Aldona Mažeikytė, dukros — Angela Jerrick, žentas Michael, Linda Klemka-Walden, žentas David; anūkas Andrew Gerald; brolis Vytautas Klemka; svainis John Mažeikis, jo a. a. žmona Dolores; taip pat daug sūnėnų ir dukterėčių Lietuvoje ir Amerikoje.

Velionis buvo Antrojo pasaulinio karo veteranas; priklausė Lietuvių katalikų misijai Arizonoje, Lietuvių Bendruomenei, Arizonos apylinkėi, Amerikos lietuvių klubui, Cardinal Mundelein Knights of Columbus, Lietuvos Vytiams, Lietuvių prekybos rūmams, Moose Lodge #44.

Velionis Walter pašarvotas penktadienį, kovo 24 d. nuo 2 iki 9 v.v. Thompson & Kuenster laidojimo namuose, 5570 W. 95 St., Oak Lawn, IL.

Laidotuvės šeštadienį, kovo 25 d. Iš laidojimo namų 8:45 val. ryto a. a. Walter bus atlydėtas į St. Gerald bažnyčią, 9349 S. Central Ave., Oak Lawn, IL, kurioje 9:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių Velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, dukros, anūkas, brolis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Robert B. Kuenster. Tel. 708-425-0500.

PADĖKA

A. † A.

JURGIS POVILAITIS

mirė 2000 m. vasario 26 d. Palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Čikagoje.

Nuoširdžiai dėkojame klebonui J. Kuzinskui už šv. Mišias bažnyčioje, už maldas koplyčioje ir palydėjimą į kapines. Taip pat dėkojame kun. Mykolaičiui už maldas koplyčioje ir karsto nešėjams.

Ypatingai dėkojame atvykusiems iš toliau — Kanados ir Floridos, dėkojame ir visiems kitiems už prisidėjimą prie palaidojimo. Dėkojame už šv. Mišias, gėles ir aukas Lietuvos našlaičiams, už užuojautas žodžiu, spaudoje ir laiškais. Tai yra nepamirštama paguoda mums, netekus mylimo Jurgelio.

Nuliūdę likome: žmona Elena; seserys Marta, Marytė, Emilija, Birutė ir brolis Augustinas bei kiti giminės Lietuvoje, Kanadoje, Vokietijoje ir Amerikoje.

A. † A.

WALTER KLEMKAI,

ilgamečiui LB Arizonos apylinkės nariui mirus, jo žmonai ALDONAI, dukroms su šeimomis bei kitiems artimiesiems reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

LB Arizonos apylinkės valdyba

Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGA“.
„DRAUGA“ atmintime savo testamentu.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Du fotomenininkai – Algimantas Kezys (kairėje) ir Mindaugas Kavaliauskas. M. Kavaliausko parodos atidarymas vyks šį penktadienį, kovo 24 d., 7:30 val.v. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre.

Nuotr. E. Šulaičio

Svarbiausia Operos solisto Vladimiro Prudnikovo kūrybinio braižo savybė – universalumas. Jis gerai atlieka ir tragiškus, ir komiškus vaidmenis, stambias operos partijas ir koncertines dainas. Jis kartu su soliste mezzosopranu Judita Leitaite kovo 26 d. koncertuos Clevelande, kovo 26 d. Čikagoje, kovo 29 d. ir 31 d. Vašingtone, balandžio 1 d. Hartforde ir balandžio 2 d. New Yorke. Tai ypač gera proga išgirsti šiuos solistus. Jiems akompanuoja pianistė Nijolė Ralytė.

Kun. Algirdas Olšauskas, gyvenantis Los Angeles, CA, Draugo fondo **garbės narys**, pavasario vajaus proga atsiuntė 300 dolerių, Draugo fonde pakeldamas įnašus iki 2,100 dolerių. Labai dėkojame už paramą „piramidės“ užbaigimui.

„The Life“ laikraštis, kuris rašo apie vakarinių Čikagos priemiesčių – Cicero, Berwyn, Stickney ir Forest View gyvenimą, savo kovo 19 d. numeryje spausdina lietuviams palankų straipsnį (autorius – redakcijos narys Jim Norris), kuriaime iškeliama lietuvių problemos, atsiradusios dėl lietuviškų Mišių laiko pakeitimo Cicero šv. Antano parapijoje.

Du mokslininkai iš Lietuvos – Algirdas Stepaitis ir Kęstutis Jarašiūnas pasakos apie Lietuvos naftos pramonę ir lazerių pasiekimus kovo 24 d., penktadienį, 7:30 val.v. Balzeko muziejuje įvyksiančiame susirinkime. Susirinkimą ruošia Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Čikagos skyrius.

Marija ir Pranas Radis, gyvenantys Hot Springs, AR, Draugo fondui pavasario vajaus proga atsiuntė labai malonų laišką ir 400 dolerių, pasiekdami tūkstantinę ir tapdami **garbės nariais**. Labai dėkojame už gausią paramą milijonui užbaigti, už kvietimą visiems prisidėti prie milijono užbaigimo šiais metais ir sveikiname naujus Draugo fondo garbes narius.

Vyskupas Eugenijus Bartulis iš Šiaulių ves rekolekcijas Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje. Kovo 31 d., penktadienį, 5 val.p.p. vyks šv. Mišios ir pamokslas. Šeštadienį, balandžio 1 d., šv. Mišios ir pamokslas vyks 8 val.r. Po to mokyklos salėje rengiamas pabėgimas prie kavutės. Sekmadienį, balandžio 2 d., šv. Mišios ir pamokslas vyks 10:30 val.r., o po jų – numatoma skautų ruošiamą kavutę, kur ir vėl bus galima pasikalbėti su Jo Ekselencija. Mes prašome Lietuvos vyskupų, kad į šią parapiją būtų paskirtas kunigas, taigi savo gausiu dalyvavimu rekolekcijose parodykite, kiek daug mūsų čia yra ir kad mums iš tikrųjų labai reikalingas kunigas. Be to, siūlytume, kad penktadienį automobilis paliktumėte bažnyčios kieme arba gatvėje, nes 7 val.v. vyks rekolekcijos ispanų kalba ir į jas atvažiuosieji gali užstatyti automobilius.

Gavėnios susikaupimo dienoms kovo 24, 25, 26 d. Švč. Mergeles Marijos parapijoje vadovaus Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Kovo 24 d., penktadienį, šv. Mišios vyks 9 val.r. ir 5 val.p.p. Išpažintųjų klausoma pusvalandį prieš šv. Mišias. Sekmadienį – pamaldos įprasta tavrka, o po 10:30 val.r. Mišių rengiamas susitikimas su vyskupu prie kavos ir blynų parapijos salėje.

Vladas ir Raminta Sinkai, gyvenantys Lemonte, IL, Draugo fondo pavasario vajaus proga užbaigė tūkstantinę ir tapo Draugo fondo **garbės nariais**. Sveikiname naujus garbės narius ir dėkojame už 250 dolerių paramą Draugo fondo milijonui užbaigti.

Julius Karsas, gyvenantis Oak Lawn, IL, pavasario vajaus proga Draugo fondui atsiuntė 200 dolerių, pasiekdamas tūkstantinę, ir tapo **garbės nariu**. Sveikiname naują **garbės narį** ir kviečiame visus pasekti šiuo gražiu pavyzdžiu „piramidės“ užbaigimui.

Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis ves rekolekcijas kovo 26-28 d. Cicero šv. Antano parapijoje. Sekmadienį vyks: 4 val.p.p. išpažintys, 4:30 val.p.p. bus skaitomi Mišparai, konferencija, palaiminimas Švč. Sakramentu. Pirmadienį: 6 val.v. išpažintys, 6:30 val.v. giedami graudūs verksmai, konferencija, Mišios. Antradienį: 6 val.p.p. išpažintys, 6:30 val.p.p. kryžiaus kelias, konferencija, Mišios. Visi apylinkių lietuviai kviečiami.

Svečiai solistai Judita Leitaite ir Vladimiras Prudnikovas giedos Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje šį sekmadienį, kovo 26 d., 11 val.r. šv. Mišių metu. Po šv. Mišių bus šventinami nauji vargonai.

Danutė ir Kazys Paškoniai, gyvenantys Eastlake, OH, labai aktyvūs Draugo fondo **garbės nariai**, milijono užbaigimui vėl atsiuntė 200 dolerių, pasiekdami 2,800 dol. sumą Draugo fonde. Už nuolatinę, gausią paramą labai dėkojame.

„Židinio“ pamaldos, kuriose dalyvaus ir Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, įvyks šeštadienį, balandžio 1 d., 4 val.p.p. tėvų jėzuitų koplyčioje, Čikagoje. Visi nuoširdžiai kviečiami šiose pamaldose dalyvauti.

„Draugo“ laikraštį įsigyti galite ir „Always With Flowers“ parduotuvėje! Parduotuvė įsikūrusi šiuo adresu: 8015 W. 79th Street, Justice, IL 60458; ji veikia pirmadienį-šeštadienį nuo 9 iki 6 val.v., sekmadienį – nuo 10 iki 2 val.p.p. „Draugo“ kaina – 50 centų, šeštadieninis numeris – 75 centai.

Jaunimo grupės „Laiškų lietuviams“ konkurso pirmąją premiją pelnė Robertas Urbonavičius iš Kauno. Antrąją vietą laimėjo Laura Čyžiūtė iš Biržų, trečiąją – Marija Balkevičiūtė iš Telšių, ketvirtąją – Antanas Meškauskas iš Kauno, penktąją pasidalino Edgaras Staškauskas iš Sasnavos, Marijampolės raj., bei Domas Matičūnas iš Klaipėdos. Oficialus premijų paskelbimas ir 50 metų „Laiškų lietuviams“ jubiliejinė šventė įvyks balandžio 2 d., sekmadienį, Jaunimo centre. Bilietus užsisakykite, kreipdamiesi į tėvus jėzuitus tel. 773-737-8400.

Teresė ir Faustas Strolis, atsiųsdami 50 dol. auką, ištiesė pagalbos ranką Lietuvoje skurdžiausiai gyvenantiems, Lietuvos benamiams Dieviško kryžiaus fondą Lietuvoje administruoja arkivyskupas Audrys Bačkis su komitetu, o JAV – anoniminio mecenato steigėjo įgaliota Indrė Tijūnėlienė su komitetu. Dieviško kryžiaus fondas veikia per Pasaulio lietuvių bendruomenės fondą. Nuoširdžiai dėkojame. Dievo kryžiaus fondas („Divine Cross Fund“) 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089. Aukos nurašomos nuo mokesčių – Tax ID #36-3097269.

Vasario 16-osios minėjimo metu Lemonte, Pasaulio lietuvių centre, buvo giedama „Lietuva brangi“.

Nuotr. Baniūtės Kronienės

„KITAM LITERATŪRINIAM KONKURSUI SIŪLYCIAU PANAŠIĄ TEMĄ“

Taip po „Lietuvių balso“ literatūrinio konkurso sakė konkurso vertinimo komisijos narys, Lietuvos Rašytojų sąjungos pirmininkas Valentinas Sventickas, dalyvavęs kovo 11 d. Čikagoje vykusioje literatūrinio konkurso premijų įteikimo šventėje ir Kovo 11-osios, Lietuvos nepriklausomybės dešimtmečio sukakties minėjime. Valentinas Sventickas sutiko pasidalinti ne tik šventės išpūdziais, bet ir literatūrinėmis naujienomis iš Lietuvos.

Savo iškilmingoje kalboje, pasakytoje premijų teikimo vakare, sakė, kad perskaičius konkurso darbus, kurie buvo rašyti Lietuvos partizanų kovų ir tremties kančių tema, jūsų laukė du netikėtumai. Pirmas – kad beveik visi kūriniai buvo iš Lietuvos (išskyrus vieną), antras, kad tarp kūrėjų nebuvo visiems gerai žinomų rašytojų. Kodėl, jūsų manymu, nesulaukėme išeivijos rašytojų kūrinių?

Tiesą sakant, buvo ir trečias, labai malonus netikėtumas, – tarp konkursui pateiktų kūrinių buvo tikrai mažai grafomanijos. Kodėl nebuvo išeivijos rašytojų kūrinių, galima tik spėlioti. Mančiau, kad išeivijos rašytojai lyg ir pravėrė duris tiems autoriams Lietuvoje, kurie rašo šia tema ir kuri sovietmečiu Lietuvoje buvo visiškai užginta arba parašyti kūriniai guldavo tik „į stalčių“.

Sakėte, kad konkursas pasisekė, jis paakino rašyti reikšmingomis temomis. Kokią temą, jei galėtumėte, pasiūlytumėte ateinančiam konkursui, jei jis įvyktų?

Mančiau, kad ta problematika, kuri šįkart buvo pasiūlyta, konkurso dalyviams pasirodė ganėtinai patraukli, ir dalyvių skaičius parodė, kad tai yra tema, kuri rūpi rašantiems žmonėms. Ko gero, artimiausiam konkursui, jei jis išties įvyktų, galėtų būti siūloma kokia nors artima tema, ypač todėl, kad buvo visiškai naujo bandymo pažvelgti į pokario kovas, partizanų judėjimus, gal ne tiek naujo požiūrio, kiek naujo stiliaus, naujo vaizdavimo, o kartais ir surogiškos ironijos kūrinių, autoriai bandė kalbėti apie senąją, jau besibaigiantį partizaninį judėjimą ir dramatiškus žmonių išgyvenimus dėl to.

Galbūt galėtumėte išsistarti apie kokius nors naujus, bendrus projektus, kuriuos čia viešėdamas aptartė su Amerikos lietuvių rašytojais?

Pokalbių buvo, ir daugiau: šiai tai buvo pokalbiai apie galimas išleisti knygas. Išdrįsiu prasitarti apie Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkės S. Petersonienės pasiryžimą Lietuvių fondui pateikti paraišką, kad draugija galbūt sulauktų finansinės fondo pagalbos išeivijoje gyvenančių rašytojų knygų leidimui Lietuvoje. Čia yra labai svarbus, man atrodytų, kelias. Kitas rūpestis, kurį čia patyriau ir kurio dar iki galo nesupratau, yra rūpestis dėl Lietuvoje išleidžiamų knygų atkeliavimo į Ameriką ir pakliuvimo į skaitytojų, kuriems dar rūpi ta išeinanti knyga, rankas, tvarkos. Bandau suprasti, ar jau yra Lietuvoje išleidžiamų knygų atkeliavimo į čia sistema ir visiems žinoma tvarka, kaip galima gyvenant čia, Čikagoje, ar Los Angeles įsigyti Lietuvoje išeinančią knygą? Kitas dalykas – manau, kad mums Lietuvoje reikės labai rimtai rūpintis, kad knygų atsiuntimas nebūtų toks brangus, koks jis yra dabar.

Idomu, kaip prabėgus nepriklausomybės dešimtmečiui pasikeitė Lietuvos rašytojų sąjunga kaip organizacija? Ar pasikeitė stoji-

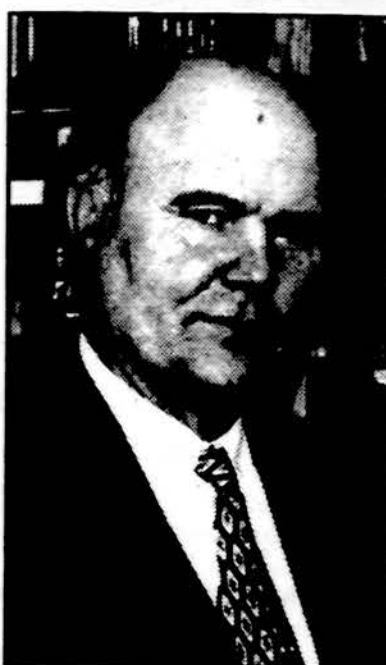
Kokie šie reikalavimai užsienio lietuvių rašytojams?

Ko gero, lengviausiai į Lietuvos rašytojų sąjungą įstoti yra Lietuvių rašytojų draugijos nariams ir tiems, kurie gyvena Amerikoje, Vokietijoje, Australijoje. Įstojimas – labai paprastas, parašomas prašymas, kurį mūsų valdyba gražiai pasitinka ir atviru balsavimu naują narį nusprendžia įrašyti į sąrašą. Tai jau senokai daroma, ir mūsų sąrašė, atrodo, jau yra daugiau kaip 20 Lietuvių rašytojų draugijos narių arba svetur gyvenančių lietuvių rašytojų. O bandymas prisiminti praėjusį dešimtmetį, teigčiau, kad didžiosios permainos vis dėlto įvyko ties 1989 ir 1991 metų riba. Tai buvo posūkis į profesinio pamato susitelkusios bendrijos veiklą, visiškai atsisakant kažkokio organizacinio komandavimo arba aiškinimo iš suvažiavimų tribūnų, kas rašo gerai, kas blogai. Stengėmės žvelgti į kiekvieną organizacijos narį profesiniu, socialiniu žvilgsniu, ir tokiu būdu mūsų organizacija sugebėjo išlikti kaip vientisas, nesusiskaldęs, nesusipykęs darinys. Įvairių pažiūrų rašytojai gali rinktis, bendrauti diskusijose, suvažiavimuose, rašytojų klubo pokalbiuose. Tai tokia buvo profesinės bendrijos kryptis, kuri stiprėjo per pastarąjį dešimtmetį. Galima būtų pridurti, kad pastaruoju dešimtmečiu yra patirta ir smagus jausmas, kad į mūsų organizaciją ateina jaunų žmonių. Paminėčiau ir per pastarąjį dešimtmetį labai išsiplėtusius mūsų organizacijos tarptautinius ryšius, dvišales bendradarbiavimo sutartis su dešimties pasaulio šalių rašytojų organizacijomis, išiliejimą į tarptautinę Europos rašytojų organizacijų konfederaciją, nuolatinį kitų kraštų rašytojų dalyvavimą svarbiausioje mūsų kasmetinėje šventėje „Poezijos pavasaris“.

Ar rašytojų sąjunga išlaikė savo turta?

Taip, mums pavyko išlaikyti savo turta ir gal net, galima būtų sakyti, šiek tiek praturtėti. Tai, ką turėjome, juridškai sutvarkėme, ir mūsų būstinė Vilniuje, Sirvydo gatvėje yra Rašytojų sąjungos kolektyvinė nuosavybė. Kūrybos ir poilsio namai Nidoje irgi yra išsaugoti, Palangoje taip pat. Vieną knygyną Vilniuje turime kaip nuosavybę, dar du knygynus kuriam laikui esame gavę, kad padėtume mūsų knygų prekybai ir literatūros propagavimui. Nuo 1990 m. turime ir savą leidyklą. Išsaugojome ir visus keturis savo periodinius leidinius. Visa tai reikalinga, kad būtų sąlygos plisti kūrybai, kad būtų išleidžiama tai, kas dabar parašoma, ir kas buvo parašyta anksčiau, bet sovietmečiu dėl įvairių priežasčių nebuvo išleista. Tokiu būdu mūsų Rašytojų organizacija garsina parašomus kūrinius, stengiasi, kad būtų kur juos pardavinėti, kad būtų spaudos leidiniai, kur apie juos būtų rašoma, kad rašytojų klubo salėje galėtų vykti literatūros vakaras arba diskusija. Šiems dalykams ir reikalinga ta mūsų kukli bazė, dėl to norisi ją puoselėti ir visi tai išlaikyti literatūros labui, o ne pačiam turėjimui.

Minėjote, kad daug jaunų žmonių ateina į jūsų orga-

Lietuvos Rašytojų sąjungos pirmininkas Valentinas Sventickas.

nizacija. Apie ką ir kokio žanro kūrinius jie rašo?

Dramaturgija, deja, apskritai Lietuvoje yra apmirusi. Tai, matyt, nepakankamas Lietuvos teatro dėmesys lietuvių autorių pjesėms. Vaikams, jaunimui, rodos, jauni rašytojai taip pat ne per daugiausiai parašo. Vyrauja poezija ir proza rašantys žmonės, ko gero, poetų būtų šiek tiek daugiau. Temų ir problemų ratas – begalinis. Poeziją rašantys galbūt šiek tiek linkę į estetizavimą, na, o proza rašantys žvelgia ir į praeitį, ir į dabartį, gabesni jauni rašytojai mėgsta viename kūrinyje tartum matyti tų laikų gretybes, kaimynystę, pamaišyti realybę ir fantaziją ir čia įskelti kokią nors kibirkštį. Man atrodo, kad stilistiniu požiūriu, yra polinkio į ironiškesnę kalbėjimą, jauni žmonės savo rašymuose ypač nepakencia pasipūtimo, patetikos, retorikos, mat sovietmečiu mūsų literatūra atsikando tų dalykų. Jaunesni žmonės nori saikingo, pasverto žodžio. Bet bendras, ypač šviesus išpuolis man yra ir todėl, kad jauni žmonės, kurie dabar Lietuvoje jau tikrai gali domėtis begale patrauklių dalykų – kompiuteriais, kelionėmis, verslu, vis dėlto neapleidžia literatūros, ateina į ją, stovi prieš publiką, virpina kinką ir skaito savo naujausią eilėraštį.

Idomu, kiek rašytojų Lietuvoje gali pragyventi iš kūrybos?

Jei greitosiomis permėsčiau atmintyje, man rodos, gal kokie 5-7 literatūros žmonės gyvena iš rašymo, ir tai jie rašo ne tik, kas jiems Dievo duota, bet ir turi dar kokią sutartį su koku nors dienraščiu, rašo nuolatinę skiltį arba bendradarbiauja su televizija, su radijumi ir pan. Dar neblogai užsidirba verčiantys žmonės, verčiantys iš tokių populiarių kalbų kaip anglų, vokiečių,

prancūzų, klasikinių kalbų. Už vertimus kartais atlyginama kur kas geriau negu lietuviškai rašomą literatūrą.

Daug mūsų tautiečių šią vasarą ruošiasi aplankyti gimtinę. Kokių naujų knygų jie galėtų ieškoti knygynuose?

Bandyčiau paminėti tai, kas pastaraisiais mėnesiais yra pasirodę Lietuvoje, arba užsiminti apie naujus rankraščius, kurie netrukus taps knygomis. Žinau, kad Romualdas Granauskas yra parašęs dvi naujas apysakas po gana ilgo laiko tarpo, ir jos jau turėtų pasirodyti kaip knyga šią vasarą. Žinau, kad Rimantas Šavelis yra sutelkęs nemažą prozos knygą, kuri taip pat turėtų pasirodyti. Visai neseniai pasirodė pirmasis Eugenijaus Ignatavičiaus romanas, Algimantas Zurbas išleido naują romaną, kuriame tęsia ankstesnio romano siužetus, gyvenimų keliones. Neblogai apžiūrėta ir skaitoma yra Justino Marcinkevičiaus miniatiūrinių eilėraščių poema „Carmina minora“, kurią poeto sukakties dienomis spauda pastebėjo ir įvertino. Be to, visų skaitoma dabar yra ir Edvardo Gudavičiaus „Lietuvos istorija“.

Į kokius literatūrinius renginius Amerikos lietuviai galėtų pakliūti, atvykę šį pavasarį ir vasarą?

Visų pirma, gegužės paskutinę savaitę kaip paprastai vyks tarptautinis „Poezijos pavasario“ festivalis. Jei kas iš mūsų rašytojų, gyvenančių toliau nuo tėvynės, atsidurtų Lietuvoje tą savaitę, mes visus mielai „įlietume“ į tą didelį poezijos siautulį, kuris aprėpia daug Lietuvos vietų, kur per savaitę įvyksta mažiausia pusšimtis įvairių rimtų, humoristinių susitikimų, diskusijų, nukeliaujame iki Lenkijos lietuvių, sulaukiame poetų iš kitų pasaulio šalių. Šis literatūrinis įvykis, žvelgiant į artimiausius mėnesius, yra pats svarbiausias. Na, dar reikėtų paminėti, kad birželio mėnesį į Lietuvą turėtų atvažiuoti ypatingas traukinys, – „Literatūros ekspresas“. Rengiamas didžiulis tarptautinis projektas, kuomet per beveik visas Europos šalis važiuos ir į Lietuvą užsuks traukinys, kuriame bus sutelkta apie 200 rašytojų iš įvairių pasaulio šalių, tarp jų ir 3 lietuvių rašytojai, jie keliaus per tuos kraštus, sustos miestuose, skaitys savo kūrybą, ji bus verčiama. Tai štai su koku dideliu tarptautiniu projektu susitiksime šią vasarą.

Kalbėjosi
Emilija Andrulytė

Ir vėl galima užsiprenumeruoti „DRAUGĄ“
papiginta kaina: tik už 65 dol. metams, tik gyvenantiems JAV-se.

JAV naujiems skaitytojams — pirmas mėnuo siunčiamas nemokamai.
Mecenatas prašo „DRAUGO“
skaitytojus užprenumeruoti savo vaikams, vaikaičiams,
naujai atvykusiems tautiečiams iš Lietuvos.

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Tai — jūsų laikraštis!